

SVENSKA BARBETKLUBBEN REDOVISAR HÄR SIN UPPFÖLJNING AV **RASSPECIFIKA AVELSTRATEGIER 2016**

Svenska Barbetklubbens avelsråds arbete ska följa de riktlinjer som formulerats i dokumentet Rasspecifika Avelsstrategi (RAS) för barbet. Under 2016 reviderades och fastställdes klubbens RAS, och det är detta dokument som utgör grunden för avelsrådets arbete.

Det åligger även avelsrådet att årligen upprätta en utvärdering av RAS i syfte att fortlöpande studera och redogöra för rasens utveckling. Följande frågor är vägledande vid revideringen:

- Hur har utvecklingen under verksamhetsåret varit beträffande de mål som finns i RAS? Närmar man sig målen, har man uppnått dem eller har utvecklingen gått åt annat håll?
- Hur har efterlevnaden under verksamhetsåret varit när det gäller handlingsplaner/strategier för att nå målen? I vilken utsträckning har handlingsplaner/strategier genomförts?
- Har situationen förändrats i rasen sedan RAS skrevs? I så fall på vilket sätt?

POPULATION OCH AVELSTRUKTUR I SVERIGE

Population i Sverige

Det har registrerats 2 nya kennelnamn i Sverige:

- Afva Noblesse
- Irisens kennel

Det finns nu 16 registrerade uppfödare av rasen i Svergie, varav c:a 12 stycken är mer eller mindre aktiva. I den svenska klubben finns även 3 norska medlemmar med kennelnamn.

Under 2016 föddes 19 valpar varav 1 valp exporterades. Under året importerades 4 valpar:

- Q' Aladdin Sane Vom Zulimo (Schweiz)
- Nuphar's Yours Truly (Nederländerna)
- Hickory Tavern Wishing Well (USA)
- Aquatilia Fleuret Escrime (Nederländerna)

Det är glädjande att se att de striktare importreglerna inte tycks ha avskräckt eller omöjliggjort att importera valp från utlandet. Det totala antalet barbeter i Sverige uppgick vid 2016 års utgång till c:a 290 stycken.

Inavelsgrad

För att inte inavelsökningen i rasen ska bli så hög, med en minskad genetisk variation som följd, är målet att inavelsgraden beräknad över 5 generationer (i Pawpeds) inte ska överstiga 3%, och på sikt helst ligga under 2,5%. Under året har inavelsgraderna på kullarna legat på 0,9 %, 2,9 % och 1,8 %. Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 1,9 %. Parningarna under året har således varit mycket välplanerade med tanke på inavelsgrader, och årsgenomsnittet i rasen har aldrig varit lägre.

	Valpar svenskfödda	Valpar export	Valpar import	Kullar antal	Kullstorlek genomsnitt	Inavelsgrad snitt per år
2016	19	1	4	3	6,3	1,9 %

Antalet kullar som fötts i Sverige under 2016, antalet importer och exporter samt kullstorlek och inavelsgrad.

Debutålder

Ur bevarandegenetisk synvinkel önskas att öka längden på generationsintervallet, dvs avvakta med avelsdebuten till dess att djuret blivit 3 år – då det även är vanligt att en barbet har hunnit utveckla en vuxen individs fysiska mognad och mentalitet. Klubbens lägsta rekommendationen är än så länge att avelsdjuren åtminstone bör ha hunnit bli 2 år innan de går i avel.

Av de 6 hundar som har gått i avel under 2016 så är det 5 stycken som har gjort avelsdebut, och av dem är det bara 2 stycken som har hunnit bli 3 år.

	Tikar	Hanhundar
< 2 år	-	1 st
2 år	1 st	1 st
3 år	1 st	1 st
4 år	-	-
> 5 år	-	-

I små populationer är det viktigt att avelsdebuten tidigast sker vid den ålder då hunden med stor sannolikhet hunnit utveckla för rasen kända hälsostörningar. Många sjukdomar, t ex epilepsi, debuterar ofta strax efter 2 år. Om vi undviker unga avelsdjur är en mer omfattande utvärdering av avelsdjurens hälsa och mentalitet möjlig.

Antal avelsdjur och kullar

Ett av klubbens viktigaste mål är att arbeta för att den effektiva populationen i rasen blir så stor som möjligt. Det innebär att så många som möjligt av de hanar och tikar som finns i rasen, som är hälsomässigt och mentalt lämpliga, bör användas i den fortsatta aveln. Antalet avkommor per individ bör dessutom vara jämt, så överanvändning av enskilda individer bör undvikas.

Idag finns en rekommendation att en enskild barbet inte ska ha fler än 3 kullar (eller totalt 20 avkommor efter 2 kullar), men vi bör vara medvetna om att det är många avkommor om vi sätter det i jämförelse med hur många barbeter det föds för närvarande samtidigt som antalet importer är lågt.

	Tikar	Hanhundar
1 kull:	13 st (48 %)	31 st (85 %)
2 kullar:	8 st (35 %)	5 st (15 %)
3 kullar:	5 st (17 %)	-

Under 2016 var det 5 hundar som gjorde avelsdebut och 1 tik fick sin tredje kull.

Till och med 2016 har det fötts 41 kullar i Sverige. Totalt har 25 tikar använts i aveln, medan motsvarande siffra för hanar är 36 st.

Tikar i svensk avel

Det är av stor betydelse att tikar med låg grad av släktskap till den inhemska populationen används i avel. Det vore värdefullt för rasen om det fanns tillgång till en databas som angav släktskapsindex – som det finns för en del raser. Tyvärr har inte klubben tillgång till ett sådant avelsverktyg idag. Vi kan nog utgå från att nära släktskap kommer att öka i rasen då det finns risk för att många uppfödare kommer att välja att spara avelstikar från den egna uppfödningen, i stället för att importera djur med mindre släktskap till vår population här i Sverige.

Av de tikar som fått valpar under 2016 är 1 tik importerad från Schweiz medan övriga 2 är svenskfödda.

Hanhundar i svensk avel

Det svenska utbudet av avelshanar är lågt av olika anledningar, och många uppfödare har tidigare valt att para sina tikar utomlands. Parningar med svenskfödda hanar blir dock allt vanligare. Av de hanar som fått valpar under 2016 är 2 stycken svenskfödda medan den tredje parningen skedde i Schweiz.

Barnbarnskurvor

Ännu har många av de svenska avelsdjuren med många avkommor inte hunnit få så många barnbarn, men vi bör vara uppmärksamma på hur kurvorna kommer att se ut framöver – och ta avelsbeslut därefter. En generell riktlinje är att ett avelsdjur inte bör ha fler barnbarn än det dubbla rekommenderade maxantalet avkommor. För barbet skulle det innebära att en hund inte bör ha fler än c:a 40 barnbarn, vilket är mycket högt räknat. (Enligt en tumregel som ofta tillämpas borde egentligen inte antalet barnbarn överstiga 22 stycken om man sätter antalet barn och barnbarn i förhållande till antalet nyregistreringar.)

De som idag toppar barnbarnskurvan har fler barnbarn än rekommenderat:

	Barnbarn*)
Nelum-Himlas Amande	47
Ulyssia Di Barbochos Reiau De Prouvenco	45
Unique Elle de la Perte aux Loups	42
Monsieur Barbet du pre Leveque	39
Ludde Lumps Desiree Delight	38
Batterikullen's Camelot	38
Batterikullen's Come Fly With Me	29

*) Här anges endast svenskfödda barnbarn

HÄLSA

Rasens population är liten och den stora andelen barbetter är fortfarande relativt unga, så vår kännedom om rasspecifika sjukdomar och avvikelser är i dagsläget liten.

Reproduktion

Under året gjordes 6 parningar, men 3 tikar gick tomma. Kullarna som föddes har haft ganska hög dödlighet bland valparna.

Ögon

Under 2016 har 16 barbetter blivit ögonlysta, varav 14 stycken var utan anmärkning. En diagnostiserades med distichiasis och en annan med lindrig partiell katarakt.

Avelsrekommendationen är att avelsdjur ska ha ögonlysts mindre än 12 månader innan parningen. Av de 6 avelsdjur som parades och fick kullar under 2016 var alla ögonlysta utan anmärkning.

Höftleder

Statistik för höftledsröntgade barbetter till och med år 2015 gav vid handen att 36 % uppvisade någon grad av dysplasi. Klubbens målsättning är att försöka förbättra denna statistik varför rekommendationen är att endast hundar med status A och B bör gå i avel. Vidare vill klubben inspirera till att man även studerar HD-status hos syskon och föräldrar till tänkta avelsdjur innan parning (Hundar, hos vilka mer än 60 % av föräldrar och kullsyskon är bedömda med dysplasi (C-E) är mindre lämpliga i avel).

Under 2016 har 22 hundar höftledsröntgats, och av dessa uppvisar 45 % någon grad av dysplasi, vilket inte tyder på en förbättring av HD-statusen utan är ett sämre resultat jämfört med 2015.

HD A	HD B	HD C	HD D	HD E
7 st (32 %)	5 st (23 %)	9 st (41 %)	-	1 st (4 %)

Av de djur som gick i avel under året hade 4 hundar A-höfter och 2 hundar hade B-höfter. Skulle det vara möjligt för klubben att få tillgång till HD-index så skulle det öppna upp för större avelsbas, då större hänsyn tas till avelsdjurets släktingars HD-status och det individuella avelsdjurets status inte blir fullt lika viktig.

Armbågar

Armbågsledsartros (ED) har inte varit något stort bekymmer i rasen. Av de 18 hundar som armbågsledsröntgats under 2016 har alla varit utan anmärkning med undantag av 1 som hade lindriga benpålagringar (ED grad 1).

Övrigt

Under året har vi fått rapporter om att:

- en tik har vid 7 års ålder diagnostiserats med SLE (Systemisk Lupus Erythematosus), vilket är en autoimmun sjukdom.
- tre tikar (6 och 7 år) har opererats för juvertumörer.

Det finns kännedom om 5 hundar som nyligen avlidit:

- en tik avled vid 6 års ålder efter att ha drabbats av cancer/lymfom.
- en hane avled vid 9 års ålder pga cancer/lymfom.
- en hane avled vid 10 års ålder pga vriden testikel där även tumörer konstaterades.
- en hane, 4 år, avlivades pga svår höftledsdysplasi (HD E)
- en tik avlivades vid 1 års ålder pga allergi

Det är önskvärt, och viktigt, att hundägare rapporterar in till klubben om hundar drabbas av någon sjukdom, som eventuellt kan vara ärftlig. På så sätt kan vi få mer kunskap om eventuella rasspecifika sjukdomar, och kan följa utvecklingen samt undersöka utbredningen i rasen i stort för att kunna skapa oss en bild av problemet.

FUNKTION

Barbet är ursprungligen en arbetande hund, och FCI ställer krav på fältprov/användningstest för internationellt championat för barbet. I flera länder finns det olika jakt- och anlagsprov, men i Sverige finns idag inget specifikt funktionsprov för rasen. Av denna anledning har vi inget avelsverktyg för att utvärdera funktionsduglighet på våra avelsdjur.

Idag är det endast ett fåtal hundar som används i jakt, och vi kan riskera att vissa för hunden karaktäristiska särdrag försvagas om inte hundens alla arbetsegenskaper används i praktiken. Dess särdrag såsom arbetsvillig, social, orädd, tålmodig, hängiven, snabb och lättlärd kan dock provas inom olika bruksprov och andra officiella hundsporter.

Under 2016 har 14 barbetter deltagit i officiella hundsporter med godkända resultat. Av dessa har 8 stycken erövat officiella meriter inom lydning, rallylydning, agility och viltspår.

Av de hundar som parades under 2016 hade ingen resultat från någon officiell tävling inom bruksprov, anlagsprov eller andra officiella hundsporter.

MENTALITET

Fokus har allt mer kommit att läggas på hundars mentalitet, och SKK uppmanar rasklubbarna att prioritera arbetet med frågor kring mentaliteten.

Ett instrument, för att mäta ärftliga mentala egenskaper som har stark koppling till vardagsbeteenden, är beskrivningen som görs i BPH. Numera är det många fler som låter BPH-beskriva sina hundar än att låta MH-beskriva dem.

	BPH-beskrivna	MH-beskrivna
2009	-	1
2010	-	1
2011	-	4
2012	8	3
2013	4	2
2014	3	2
2015	7	-
2016	12	-

Under 2016 införde klubben en sponsring av BPH, vilket gav 200 kr i återbäring till de som skickade in protokoll från beskrivningen (5 st). Totalt lät 12 stycken ägare BPH-beskriva sina hundar under 2016, vilket är årsrekord för rasen. Förhoppningar finns om att allt fler kommer att låta mentalbeskriva sina barbeta framöver.

Vad gäller de avelshundar som parades under 2016 så var 1 tik (av 3 st) mentalbeskrivna. Samtliga hanar som parades var mentalbeskrivna.

EXTERIÖR

Under året har 21 barbeta visats på officiella utställning, vilket är färre än det har varit på många år.

År 2012	39 st utställda barbeta
År 2013	27 st utställda barbeta
År 2014	23 st utställda barbeta
År 2015	23 st utställda barbeta
År 2016	21 st utställda barbeta

Av 21 stycken har så många som 19 bedömts som "excellent" på utställning, så domarna har uppfattat barbeta som mycket rastypiska. 4 barbeta har under året fått titeln svensk utställningschampion.

Av de hundar som gått i avel har alla tikar (3 st) utställningsmeriter med excellent som bedömning. Bland avelshanarna är det 2 av 3 stycken som har ställt ut, och det med bedömningen excellent.

VALFÖRMEDLING

Av de 3 kullar som föddes under 2016 förmedlades samtliga av Svenska Barbetklubben.

SAMMANFATTNING

- Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 1,9 %, vilket ligger under önskvärda 3 % men även under 2,5 % som är ett långsiktigt mål för rasen – vilket är mycket glädjande.
- En tik fick sin tredje kull under året, men glädjande är att så många som 5 hundar gjorde sin avelsdebut under 2016.
- Av 6 parade tikar gick 3 stycken tomma.
- Debutåldern har varit låg, då bl a en hane gick i avel innan den uppnått 2 år, och endast 2 av 5 avelshundar uppnådde en ålder om 3 år innan de avelsdebuterade.
- Allt fler uppfödare väljer att para med svenskfödda hanar vilket med stor sannolikhet kommer att göra det svårare för uppfödare att hitta lämpliga avelsdjur i framtiden. Av årets parningar var det bara en som skedde med utländsk hane.
- Statistiken för genomförda HD-röntgen under 2016 visar att 45 % av röntgade barbeta uppvisat någon grad av dysplasi – vilket är en sämre årsstatistik jämfört med 2015 då den uppgick till 36 %.
- Under året har 12 barbeta BPH-beskrivits, och av de hundar som gick i avel var 1 av 3 tikar mentalbeskrivna medan samtliga hanar var mentalbeskrivna.
- 21 barbeta har ställt ut på officiell utställning där 19 bedömts mycket rastypiska. Av avelsdjuren har 5 av 6 stycken utställningsmeriter.
- Under 2016 har 14 barbeta deltagit på något officiellt prov eller tävling med godkänt resultat. Av avelsdjuren hade ingen något jämförbart officiellt godkänt resultat.

KÄLLOR

Vid uppföljningen och utvärderingen av RAS har följande källor använts:

- SKK Hunddata och Avelsdata
- NKKs DogWeb